

ANSES и биологичния контрол на вредителите

От ANSES е поискано да оцени риска и ползите за земеделието от прилагането на продукти за биологичен контрол на вредителите

Продуктите за биологичен контрол на вредителите включват макроорганизми (безгръбначни, насекоми, акари и нематоди) и продукти за растителна защита, съдържащи микроорганизми (гъби, бактерии, вируси) химически медиатори като полови феромони (химически вещества, произвеждани от насекомите, които имат роля в сексуалното привличане) и природни растителни, животински или минерални вещества. В контекст, застъпващ ограничената употреба на продукти за растителна защита, биологичният контрол е едно от решенията, които са идентифицирани като една уместна алтернатива. Поради тази причина процедурите за тяхната търговия и оценка трябва да бъдат коригирани. Тъй като принципите на биологичния контрол насърчават използването на процеси и взаимодействия, които вече съществуват в природата, биологичните продукти могат да представляват рискове за околната среда. Поради това от ANSES (Френската агенция по храни, околна среда, здраве и безопасност) е поискано да ги оцени.

Продуктите за растителна защита, които представляват формулации, използвани да защитават растенията и културите, могат да бъдат опасни за околната среда и здравето. Тяхната оценка и търговия следователно са стриктно регулирани, с оглед да се гарантира безопасността на тяхната употреба и ползата от тях за земеделието. Разработени са и други видове продукти, паралелно с т.нар. „конвенционални“, сред които попадат и продуктите за биологичен контрол, които включват микроорганизми, химически медиатори и природни вещества.

Какво представляват продуктите за биологичен контрол?

Продуктите за биологичен контрол на вредителите могат да бъдат макроорганизми (безгръбначни, насекоми, акари и нематоди), продукти за растителна защита, съдържащи микроорганизми (гъби, бактерии, вируси), химически медиатори като полови феромони (химически вещества, продуцирани от насекоми, които играят

роля в сексуалното привличане) или природни растителни, животински или минерални вещества. За много от тези вещества за биологичен контрол се счита, че удовлетворяват критериите за „нисък риск“, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009¹.

Тези продукти целят да предпазват растенията чрез процеси и взаимодействия, които управляват междувидовите взаимоотношения (т.е. контролиране на насекомни вредители чрез въвеждане на паразитоидни насекоми или въвеждане на непатогенни гъбички в околната среда, които се конкурират с гъбичния растителен патоген) или които стимулират естествените защитни сили на растенията. Следователно принципът на биологичен контрол не се основава на ликвидиране, а на управление на равновесието между популациите на растителни вредители.

За провеждането на оценките по специфичен начин, подходящ за продукти на базата на макро- и микроорганизми, ANSES е подкрепен от Експертния комитет (CES) за микроорганизмите и макроорганизмите, които са полезни за растенията.

Работата на ANSES по отношение внасянето в страната и въвеждането в околната среда на макроорганизми

Тъй като макроорганизмите, които не са местни (т.е. тези, които не се срещат в страната) могат да представляват риск за околната среда – например чрез въвеждането на инвазивни видове, тяхното въвеждане изисква регулаторна рамка. През 2012 г. е установена процедура от компетентните органи за искане и издаване на разрешения за внасяне в страната и въвеждане в околната среда на неместни макроорганизми, полезни за растенията, в рамките на усилията за осъществяване на биологичен контрол. На национално ниво тази процедура се основава на оценка на риска за околната среда и здравето на растенията (като се има пред вид биоразнообразието), както и на ефикасността и ползите от използването на даден макроорганизъм. От ANSES е поискано да извърши тази оценка. Компетентните органи също така предвиждат създаването на списък на макроорганизмите, въведени в околната среда и датата на започване на процеса. Тези макроорганизми, които са въведени в околната среда преди този момент и които не представляват особен риск, могат да бъдат освободени от искане на разрешение за въвеждане в околната среда. ANSES беше отговорен за изготвянето на този списък въз основа на декларации от компании, пускащи на пазара тези видове макроорганизми, както и от лаборатории и центрове за изследвания и експерименти.

¹ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

Понастоящем списъкът съдържа 448 макроорганизми. Той може да бъде намерен в становище на Агенцията, във връзка с искане на опростена оценка на околната среда и риска за здравето на растенията, по отношение на списъка от неместни макроорганизми, полезни за растенията.

***Улесняване на продажбата на биологични продукти за борба с вредители:
ангажимент на ANSES***

ANSES има активна роля в улесняването на продажбата на продукти за биологичен контрол. На регулаторно ниво агенцията също участва активно в определянето на насоките от Европейската комисия, относно освобождаване на определени продукти от максимално допустимите граници на остатъчни вещества, когато те представляват нисък риск за потребителите, като по този начин улесняват разрешението им за употреба (например хептамалоксилоглукан, ламинарин, сяра и др.).

ANSES участва активно като докладваща държава-членка в европейската оценка на активните вещества, базирани на микроорганизми.

Като един от основните си приоритети, агенцията провежда оценката на досиетата на заявления за разрешение за употреба на продукти за биологичен контрол.

Агенцията също така е публикувала предложения за адаптиране на процедурите за оценка на риска по отношение на продукти за растителна защита, базирани на биологичен контрол, и по-специално за продукти на базата на феромони. ANSES участва и в методологични работни групи за експериментиране с използване на определени видове от тези продукти.

Източник:

ANSES and biological pest control

ANSES is asked to assess the risks and agricultural utility of biological pest control products

<https://www.anses.fr/en/content/anses-and-biological-pest-control>

Други информации в областта на пестицидите и тяхното влияние могат да бъдат намерени на интернет страницата на ЦОРХВ: <http://corhv.government.bg/?cat=29>

Изготвил:

Д-р Ирена Богоева

нач. отдел ЗРХЗХ, дирекция ОРХВ

25.09.2018 год.